

สภาพปัญหาในการศึกษา

กรมตำรวจเป็นหน่วยงานที่เป็นกลไกของรัฐ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสนอง-
ตอบต่อความต้องการของประชาชน เป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง ที่นับได้ว่าเป็นมีความสำคัญ
อย่างยิ่งต่อสังคม¹ เป็นเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมของรัฐหน่วยแรกที่เข้าสัมผัส
กับประชาชน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียวที่เข้าสัมพันธ์กับประชาชนทุกระดับ
ตลอด 24 ชั่วโมง และ 7 วันต่อสัปดาห์² เป็นหน่วยงานหน่วยเดียวในสังคมที่ถืออาวูช
ในการปฏิบัติงานในยามบ้านเมืองสงบสุข โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหน่วยงาน
บังคับใช้กฎหมาย (law enforcement agency) เกี่ยวเนื่องกับการควบคุมพฤติกรรม
ของสมาชิกในสังคม ซึ่งมีความเป็นอยู่มีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไปตามสถานภาพการ
ประกอบอาชีพในวิถีชีวิตประจำวันหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งกันเป็นธรรมดาปกติวิสัย นับ
เป็นภารกิจที่ต่อเนื่องเหน็ดเหนื่อย ตรายตราตลอดเวลาและไม่อาจสะดุดหยุดลงได้แม้แต่
เสี้ยวหนึ่งของวินาที³ จากลักษณะอำนาจหน้าที่หลักดั้งเดิมแบบจารีตนิยมของตำรวจ ได้
แก่การรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม แต่ในสังคมที่มีการ
เปลี่ยนแปลงซับซ้อนอยู่ตลอดเวลา ภารกิจของตำรวจก็ได้แตกแขนงออกไปมากมายหลาย
ลักษณะ นอกเหนือจากการควบคุมอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาระหน้าที่ในการจัด
ระเบียบสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อย การให้บริการด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกใน

1 จิรนิติ หะวานนท์, "วิจัยภาค : บุคลิกภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่
ตำรวจ," วารสารกฎหมาย ปีที่ 8 (กุมภาพันธ์ 2526), หน้า 36.

2 ร.ต.อ.ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การบริหารงานตำรวจ (เอกสารประกอบการ
ศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2525), หน้า 2.

3 ประเสริฐ เมฆมณี, ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม (กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์บริษัท บพิธ จำกัด, 2519), หน้า 77.

สังคม ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่มที่ 1 ภาคที่ 1 ได้กำหนดไว้ว่า กรมตำรวจ
สังกัดอยู่ในกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่กล่าวโดยทั่ว ๆ ไป คือ

1. รักษาความสงบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกเพื่อประโยชน์สุขแก่
ประชาชน

2. รักษากฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา

3. บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน

4. ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ⁴

จากเหตุผลที่ว่าความต้องการพื้นฐานประการหนึ่งของมนุษย์ คือความต้องการ
ที่จะให้มีกฎระเบียบ และการใช้กฎระเบียบควบคุมความประพฤติเพื่อความปลอดภัยใน
การดำรงชีวิต ทุกรัฐจึงถือว่าการให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินเป็นหน้าที่ที่สำคัญ
ยิ่งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย ข้อกล่าวอ้างของการยึดอำนาจการปกครองแบบทุกครั้ง
จะต้องกล่าวถึง ปัญหาจอร์จผู้ร้าย ความไร้ประสิทธิภาพของรัฐบาลในการพิทักษ์รักษาสวัสดิ-
ภาพและทรัพย์สินของประชาชนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทําให้ "สถานการณ์บ้านเมืองอยู่ใน
สภาพน่าวิตกห่วงใย" ดังเช่นแถลงการณ์ของคณะ รสช. วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 อ้าง
สาเหตุหนึ่งในการยึดอำนาจโดยมีเหตุผล และความจำเป็นที่ต้องแก้ปัญหาระงับตัวของชาติ
ทั้งปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาพื้นฐานอันได้แก่ ปัญหาค่าครองชีพ ปัญหาความยากจนของ
ประชาชนในชนบท ปัญหาจอร์จผู้ร้ายชุกชน ปัญหาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ปัญหา
เสถียรภาพทางการเมืองและปัญหาสังคมอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
ของชาติ และความผาสุกของประชาชน

จากปัญหาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ อันจะเป็นผลกระทบต่อการพัฒนา
เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมซึ่งมีผลกระทบต่อและเป็นการ
คุกคามความสงบสุขต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนก่อให้เกิดความเดือดร้อน ความ
หวาดระแวง ความหวาดกลัว กระทบกระเทือนจิตใจของประชาชน ดังนั้นตั้งแต่แผน
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 จนถึงฉบับที่ 7 รัฐบาลได้วางแผนพัฒนา

⁴กรมตำรวจ, ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่ม 1 ลักษณะ 1

(พระนคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ, 2525), หน้า 1.

านแนวใหม่ ุดยึดถือความมั่นคงปลอดภัยของชาติเป็นพื้นฐานหลักเบื้องต้นของการพัฒนา เพื่อเป็นกรอบ "นโยบายแห่งชาติ" ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ำให้หน่วยงานของรัฐบาล และผู้บริหารนโยบายของประเทศสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายเฉพาะ ด้าน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 นี้ นับว่าเป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับแรกที่บรรจุเรื่องการพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินไว้อย่างเด่นชัดเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนเร่งแก้ไขปัญหาคือความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในการที่จะเป็นส่วนสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

านส่วนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชนเท่าที่ผ่านมา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก จะเห็นได้ว่า ที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 มุ่งเน้นไปที่คุณภาพของชีวิตพร้อม ๆ กับการรักษาเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจที่มีความมั่นคงวัตถุประสงค์ของแผน นอกจากมีการรักษาการขยายตัวของเศรษฐกิจในอัตราที่เหมาะสมประมาณร้อยละ 9 แล้ว ก็มุ่งเน้นถึงความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ และแน่นอนคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่สำคัญหลาย ๆ คนทั้งระดับรัฐบาลระดับกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก็จะย้ายในเรื่องนี้ เฉพาะในส่วนของการตำรวจ สิ่งที่น่าสนใจที่สุดก็คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของทางสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เคลื่อนตัวจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ความเป็นนิคม หรือภาคอุตสาหกรรม สิ่งที่สำคัญก็คือการเปลี่ยนแปลงก็ให้เกิดผลกระทบ ุดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่กระทบถึงระดับครอบครัว วิถีชีวิตต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ย่อมนำไปสู่ปัญหาด้านอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ และสิ่งที่จะเกิดขึ้นใน 5 ปีข้างหน้า ซึ่งตำรวจต้องเผชิญในฐานะอาชีพตำรวจก็คือผู้มีอิทธิพล ซึ่งในขณะนี้ใช้ทางนโยบายของกระทรวงมหาดไทยก็ได้เริ่มตั้งแต่ รสช. ขึ้นมาจนถึงรัฐบาลอานันท์ ปันยารชุน คือการป้องปรามผู้มีอิทธิพล ยาเสพติดจะระบาดเพิ่มมากขึ้น เกิดจากปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั่นเอง ชุมชนแออัดจะเกิดขึ้นมากมาย อาจจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะ เป็นชุมชนซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา อันเนื่องจากการเคลื่อนย้ายของประชากรที่หลั่งไหลจากภูมิภาคต่าง ๆ เข้ามาอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ ก็เกิดชุมชนแออัดขึ้นมา และที่แน่นอนที่สุด คือ ปัญหาการจราจร นี้คือสิ่งที่ต้องเผชิญหน้าหน้าที่ของตำรวจในด้านการป้องกันปราบปราม และ

ด้านการจรรยา นอกจากนั้นแล้วแรงของค่าครองชีพที่สูงขึ้น จากการพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจ ราคาที่ดินที่สูงขึ้น การขาดแคลนแรงงานก็ดี เพราะฉะนั้นความไม่เป็นที่นิยมในเรื่องการกระจายรายได้สิ่งๆ ที่ตำรวจจะต้องเผชิญหน้าใน 5 ปีข้างหน้าก็คือจะเกิดกลุ่มต่างๆ ที่มีการเรียกร้องในลักษณะ เป็นกลุ่มผลักดัน หรือกลุ่มผลประโยชน์จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

นอกจากในด้านความรุนแรงอาจจะเกิดขึ้นแล้ว กิจกรรมตำรวจก็ยังไม่ได้รับความเลื่อมใสศรัทธาจากประชาชนมากนัก เห็นได้จากปฏิกิริยาตอบโต้ต่อการปฏิบัติงานของตำรวจที่แสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทางสื่อมวลชน การร้องเรียน ร้องทุกข์ และการไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะมีการร้องทุกข์ร้องเรียนว่าตำรวจประพฤติมิชอบ ปฏิบัติงานเกินขอบเขตอำนาจ แสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ เบียดเบียนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ความประพฤติไม่เหมาะสมในการติดต่อกับประชาชน

จากลักษณะงาน และการปฏิบัติงานของตำรวจ ซึ่งเป็นกลไกของรัฐบาลที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเห็นได้ชัดกว่าการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตำรวจจึงเป็นตัวแทนของ "อำนาจหน้าที่" (authority) ของรัฐบาล ดังที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ว่า

"ในสายตาของประชาชนทั่วไป ย่อมแลเห็นว่าตำรวจนั้นคือรัฐบาล หรือรัฐบาลก็คือตำรวจ ถ้าตำรวจไม่ดี ประชาชนจะต้องนึกทันทีว่ารัฐบาลไม่ดี ถ้าตำรวจไปกดขี่ประชาชน คนจะต้องคิดว่ารัฐบาลกดขี่ ถ้าตำรวจหย่อนสมรรถภาพ คนจะต้องนึกเลยไปถึงว่ารัฐบาลหย่อนสมรรถภาพ ถ้าตำรวจดีมีความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม มีความสามารถในหน้าที่ คนก็จะต้องนึกเลยไปว่ารัฐบาลดีด้วย"⁵

⁵จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, "คำปราศรัยในวันตำรวจ 13 ตุลาคม 2504," ประมวลสุนทรพจน์ในระยะ 3 ปี แห่งการบริหารงานของคณะรัฐมนตรี 10 กุมภาพันธ์ 2502 ถึง 9 กุมภาพันธ์ 2505 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2505), หน้า 633.

ในการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น การที่ประชาชนจะสนับสนุนระบอบการ-
เมืองการปกครองใดก็ต้องเริ่มต้นจากการมีความเชื่อมั่นศรัทธา มองเห็นคุณค่าของระบอบ
การเมืองการปกครองแบบนั้นเสียก่อน ซึ่งก็คือประชาชนจะต้องมีบุคลิกภาพที่เข้มแข็งหรือ
เป็นปณิธานต่อระบอบการเมืองการปกครอง เช่น ประเทศใดที่มีรูปแบบการปกครองแบบ
ประชาธิปไตย ประชาชนของประเทศนั้นก็ต้องมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยด้วย จาก
การที่ได้กล่าวถึงบทบาทความสำคัญของข้าราชการตำรวจมาแล้ว ในฐานะที่เป็นกลไกของ
รัฐที่สำคัญสำหรับข้าราชการในระบบราชการไทยนั้น อาจกล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยใน
ประเทศไทยจะก้าวหน้าหรือถอยหลังขึ้นอยู่กับบุคลิก ทักษะหรือทำที่ต่าง ๆ ของข้าราชการ
ไทยเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะ "ท่าทีของกลุ่มข้าราชการต่อประชาธิปไตยมีความหมายมาก
สำหรับความมั่นคงและเสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตย... กลุ่มข้าราชการเป็นสถาบัน
หลักอย่างหนึ่งของสังคมไทย ตั้งแต่ในอดีตมาแล้ว...⁶ จนกล่าวได้ว่า สังคมไทยเป็น
สังคมที่ปกครองด้วยระบบราชการ (bureaucratic polity)⁷ ซึ่งในระบบนี้ "เป็น
ระบบการปกครองของข้าราชการ โดยข้าราชการและเพื่อข้าราชการซึ่งตรงข้ามกับอุดม
คติของประชาธิปไตยโดยสิ้นเชิง"⁸ เมื่อพิจารณาด้านโครงสร้างสถาบันและปรัชญาการ
ปกครองต่าง ๆ มีส่วนเอื้อให้ข้าราชการเห็นวาระบอบประชาธิปไตยทำให้เกิดความยุ่งยาก
ในการปกครอง ฉะนั้นบุคลิกภาพในการเมืองของข้าราชการจึงปรากฏออกมาในลักษณะ
ที่เป็นบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม (authoritarian personality) ซึ่งตรงกันข้ามกับ
บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย (democratic personality)

⁶ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง, "เงื่อนไขและกลไกของประชาธิปไตย,"
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 24. (อட்சาเนา)

⁷Fred W. Riggs, Thailand : The Modernization of a
Bureaucratic Polity 2nd ed. (Honolulu: East-West Center, 1967),
p.312.

⁸ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง, "เงื่อนไขและกลไกของประชาธิปไตย", หน้า 24.

⁹ข้อมูลจากแผนกควบคุมอัตราชั้นสัญญาบัตร และแผนกควบคุมอัตราชั้นประทวน
กองกำกับการ 3 กองกำลังพล กรมตำรวจ.

จากลักษณะองค์กรของตำรวจ ซึ่งเป็นส่วนราชการขนาดใหญ่ที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบกว้างขวาง มีกำลังพลรวมทั้งสิ้นประมาณ 176,000 คน⁹ ครอบคลุมไปทั่วประเทศ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะเกิดผลกระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยในการดำรงชีพในสังคมของประชาชน ดังนั้น ความเจริญก้าวหน้าของสังคมย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทพฤติกรรม และหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจนั่นเอง โดยเฉพาะตำรวจเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง ฉะนั้น ถ้าหากตำรวจเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่เป็นประชาธิปไตยแล้ว ก็เป็นการเชื่อมั่นได้ว่าประชาชนจะพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยจะมีทัศนคติที่ว่า ข้าราชการคือผู้รับใช้ประชาชน ไม่ใช่ชนายของประชาชน ดังนั้นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกต่อประชาชนก็จะเป็นไปในทางที่ดี เช่น ให้ความเกียรติและยกย่องประชาชน ไม่กดขี่ข่มเหงหรือกล่าวประทุษร้ายประชาชน มองเห็นประชาชนเป็นมิตรที่มีฐานะเสมอภาคเช่นเดียวกับข้าราชการ เป็นต้น

ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากตำรวจมีบุคลิกภาพในทางอำนาจนิยม พฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกต่อประชาชนก็จะเป็นไปในทางลบ เช่น อาจกดขี่ข่มเหงประชาชน ดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชน หรือแสดงความไม่เป็นมิตรต่อประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ เมื่อตำรวจมีทัศนคติและพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ย่อมทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บุคลิกภาพของตำรวจเป็นหัวใจสำคัญ ที่ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนในทางที่ส่งเสริมและสอดคล้องกับวิถีทางแห่งประชาธิปไตยที่เป็นการปกครองโดยประชาชน ของประชาชน และเพื่อประชาชน ด้วยเหตุนี้จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ศึกษาบุคลิกภาพทางการเมืองของตำรวจ เพื่อค้นหาว่าส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากน้อยเพียงใด ซึ่งมีความเชื่ออันเบื้องต้นว่า ตำรวจน่าจะมีบุคลิกภาพที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยม ไม่สนับสนุนต่อวิถีทางแห่งการปกครองระบบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงคาดหมายว่า ผลการศึกษาครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุงบุคลิกภาพของตำรวจให้สอดคล้อง เพื่อสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่า โดยทั่วไปแล้วข้าราชการตำรวจมีบุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
2. เพื่อศึกษาว่าบุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยมของข้าราชการตำรวจได้รับการกล่อมเกลาสำคัญจากสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือจากปัจจัยอื่น
3. เพื่อศึกษาว่า บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยมของข้าราชการตำรวจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างไรหรือไม่

กรอบความคิดในการศึกษา

ในการศึกษามุขลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยมของตำรวจ ได้พิจารณาว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิถีชีวิตของคนในสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลของความคิด ความเชื่อ ค่านิยมทัศนคติแบบดั้งเดิมที่หล่อหลอมบุคลิกภาพของคนในสังคมไทยให้มีลักษณะร่วมกันคือบุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยม ซึ่งปรากฏให้เห็นเด่นชัดในหลายประการคือการมอบความรับผิดชอบในทุกสิ่งทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ การนิยมใช้กำลังรุนแรงและความดุดันแข็งกร้าว การอ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจ การไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล การไม่ยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นในการใช้สิทธิและเสรีภาพของเขา การยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิม การเชื่อถืออย่างงมงายโดยปราศจากเหตุผล การมองคนในแง่ร้าย การนิยมนับถือระบบอาวุโส การนิยมนับถือบุคคลมากกว่าหลักของเหตุผล ลักษณะไม่อาจทนการวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้อื่นได้ การไม่สนใจในการมีส่วนร่วมในกิจการทางการเมืองและการปกครอง ในขณะที่เดียวกันบุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยม ได้รับการกล่อมเกลาสำคัญจากสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ปลูกฝังค่านิยมความเชื่อให้เป็นกรอบความคิด อุดมการณ์ที่มีลักษณะแบบอำนาจนิยม ซึ่งสภาพแวดล้อมที่สำคัญได้แก่ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ชั้นยศ ระดับการศึกษา อายุ อายุราชการ และจากการที่ตำรวจมีฐานะเป็นบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยตรงนั้น การที่ข้าราชการตำรวจมี

บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยม อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการ-
การตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติ
หน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจ อันได้แก่ การสอบสวน ค้นและฝากขัง การไร้ความรุนแรง
จัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นการควบคุมบังคับและจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลของสื่อมวลชน

สมมติฐานการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นและกรอบความคิดในการศึกษา
จึงตั้งสมมติฐานดังนี้

1. โดยทั่วไปแล้ว ข้าราชการตำรวจมีบุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยมสูง
2. บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยมของข้าราชการตำรวจได้รับการกล่อม
เกลาสำคัญจากสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
3. บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยมของข้าราชการตำรวจมีผลกระทบอย่าง
สำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ของข้าราชการตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพ
ของประชาชน

ตัวแปรการศึกษา

จากกรอบความคิดและสมมติฐานข้างต้น การวิจัยเรื่องนี้มีตัวแปรสำคัญ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

- ตำแหน่งงาน
- ชั้นยศ
- ระดับการศึกษา
- อายุ
- อายุราชการ

ตัวแปรตาม

- บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยม
- รูปแบบของการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่
เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ประชากรในการศึกษาและการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้คัดเลือกข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานตามสถานีตำรวจในสังกัดของ กองบัญชาการตำรวจนครบาลทั้งสิ้น 11,000 คน โดยจะสุ่มตัวอย่างจากข้าราชการตำรวจชั้นยศตั้งแต่พลตำรวจจนถึง พ.ต.ท. จำนวน 400 คน

ขอบเขตในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จำกัดขอบเขตในการศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของเวลา งบประมาณ และอื่น ๆ ดังนี้

1. จำกัดขอบเขตของเรื่อง

เนื่องจากบุคลิกภาพทางการเมืองมีหลายรูปแบบ เช่นบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม บุคลิกภาพแบบเมเคียเวลลี เป็นต้น แต่ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพทางการเมืองแบบอำนาจนิยมเท่านั้น

2. จำกัดขอบเขตของบุคคล

เนื่องจากผู้ศึกษาเป็นข้าราชการตำรวจแต่มีความสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพทางการเมืองแบบอำนาจนิยมของข้าราชการไทย แต่เนื่องจากข้าราชการทุกสังกัดมีเป็นจำนวนมาก จึงได้จำกัดขอบเขตบุคคลที่จะศึกษาให้เล็กลงมา คือ ศึกษาเฉพาะข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจทั้ง 70 สถานี ในกองบัญชาการตำรวจนครบาลเท่านั้น

นิยามศัพท์สำคัญในการศึกษา

ตำรวจ (police) หมายถึง บุคคลหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนด้วยความยุติธรรม ในการวิจัยนี้หมายถึงข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานตามสถานีตำรวจในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

บุคลิกภาพ (personality) หมายถึงลักษณะของแบบกระสวนหรือแบบฉบับของความเตรียมพร้อมทางจิตวิทยาที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา ในรูปแบบที่แตกต่างกัน บุคคลแต่ละคนมีบุคลิกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างไปจากบุคคลอื่น อีกนัยหนึ่งบุคลิกภาพหมายถึงแบบแผนของความรู้สึก การเรียนรู้ และการรับรู้ในเรื่องราวต่างๆ ของบุคคลซึ่งพร้อมที่จะแสดงออกมา เมื่อมีสิ่งเร้าจากภายนอก

บุคลิกภาพทางการเมือง (political personality) หมายถึงแบบแผนของความรู้สึก การเรียนรู้ และการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับการเมืองซึ่งพร้อมที่จะแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมทางการเมือง

บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยม (authoritarian personality) เป็นบุคลิกภาพทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างไปจากบุคลิกภาพทางการเมืองอื่นๆ เช่น บุคลิกภาพทางการเมืองประชาธิปไตย เป็นต้น

บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยม หมายถึงแบบแผนของความรู้สึก การเรียนรู้ และการรับรู้ของบุคคลซึ่งพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับคุณค่าของระบบการเมืองการปกครองแบบอำนาจนิยมซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- (1) การมอบความรับผิดชอบในทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ
- (2) การนิยมการใช้กำลังรุนแรงและความดุตันแข็งกร้าว
- (3) การอ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ
- (4) การไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล
- (5) การไม่ยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นในการใช้สิทธิ และเสรีภาพของเขา
- (6) การยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิม
- (7) การเชื่อถืออย่างงมงายโดยปราศจากเหตุผล
- (8) การมองคนในแง่ร้าย
- (9) การนิยมนับถือระบบอาวุโส
- (10) การนิยมนับถือในตัวบุคคลมากกว่าหลักของเหตุผล
- (11) ลักษณะไม่อาจทนการวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้อื่นได้
- (12) การไม่สนใจในการมีส่วนร่วมในกิจการทางการเมืองและการปกครอง

กระบวนการกล่อมเกลາทางการเมือง (political socialization)

หมายถึงกระบวนการที่ระบบการเมืองกลุ่มการเมืองสั่งสอนโดยตรง หรือทางอ้อมให้ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้และรับเอาระเบียบวิธีกฎเกณฑ์ความประพฤติ และคุณค่าต่าง ๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกของระบบ ททำให้คนนั้นมีความรู้ความเข้าใจตลอดจนมีความเชื่อ ทศนคติและค่านิยมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ

รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึงลักษณะวิธีการในการทำงานของตำรวจตามที่กำหนดไว้ในประมวลระเบียบการตำรวจ ซึ่งหมายรวมถึงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานตำรวจ

การนำเสนอวิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสนอเนื้อหาเรียงลำดับดังต่อไปนี้

บทนำ กล่าวถึงสภาพปัญหาในการศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษา กรอบความคิดในการศึกษาสมมติฐานในการศึกษา ตัวแปรสำคัญที่ใช้ในการวิจัย ประชากรในการศึกษา และการสุ่มตัวอย่าง ขอบเขตในการศึกษา นิยามศัพท์สำคัญในการศึกษา และลำดับขั้นตอนของการนำเสนอวิทยานิพนธ์

บทที่ 2 เป็นการสำรวจทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมถึงทฤษฎีบุคลิกภาพและบุคลิกภาพทางการเมือง บุคลิกภาพทางการเมืองอำนาจนิยม บุคลิกภาพกับพฤติกรรมทางการเมือง และผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้

บทที่ 3 กล่าวถึงระเบียบวิธีการศึกษา การออกแบบวิจัย ประชากรในการศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง การสร้างแบบสอบถามในการศึกษา ตัวแปรและการวัด การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการศึกษา ครอบคลุมเป็นสามส่วนคือ ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อแนวความคิดแบบอำนาจนิยม และข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อรูปแบบ และการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในส่วนที่

เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตามที่ได้ระบุนายละเอียดไว้ในวัตถุประสงค์และ
สมมุติฐานในการวิจัย

บทที่ 5 ซึ่งเป็นบทสุดท้าย เป็นการสรุปรวมผลการศึกษาวิจัยทั้งหมดและข้อเสนอ
ที่เกี่ยวข้องบางประการ.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย